



JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Politikontoret
Dok.: LBA40095

Udkast til tale til brug for besvarelse af samrådsspørgsmål V, W og X fra Folketingets Retsudvalg den 3. marts 2011.

Samrådsspørgsmål V:

”I lyset af den senere tids eskalering af bandekonflikten i Københavnsområdet med bl.a. 5 skudepisoder i første halvdel af januar 2011 bedes ministeren redegøre nærmere for udviklingen i bandekonflikten”.

Samrådsspørgsmål W:

”Hvilke nye forholdsregler har den optrappede bandekonflikt givet anledning til fra myndighedernes side og er ministeren enig i udtalelser fra professor Michael Hviid Jacobsen fra Aalborg Universitet om at handle hurtigt i bandekonflikter for at stoppe en tilsyneladende uendelig ’payback’ og at det derfor er vigtigt at få identificeret årsagen til skyderierne og at få brudt kæden for at undgå at det eskalerer, jf. artiklen København på vej mod ny bandekrig den 18. januar 2011 i metroXpress?”.

Samrådsspørgsmål X:

”Ministeren bedes endvidere komme med en vurdering af, om det er korrekt, at banderne endnu en gang er i gang med at styrke alliancer, deres territorier og rekruttere nye medlemmer og hvilke initiativer myndighederne vil tage for at forhindre dette sker”.

[Indledning]

1. Jeg er blevet stillet tre samrådsspørgsmål, som alle vedrører bandekonflikten.

Jeg har forstået spørgsmålene således, at de alle er stillet med baggrund i de skudepisoder, der har været i Storkøbenhavn i januar i år.

Jeg vil derfor tillade mig at besvare de stillede spørgsmål under ét.

Indledningsvis vil jeg gerne slå fast, at bekæmpelsen af kriminaliteten i rocker- og bandemiljøerne og den bandekonflikt, der blussede op i sensommeren 2008, er en absolut topprioritet for regeringen.

Vi vil – og skal – ikke acceptere rå og organiseret kriminalitet, særligt ikke hvis denne resulterer i, at sagesløse borgere er i risiko for at blive skudt på åben gade.

[Den seneste udvikling]

2. Jeg ser derfor også med stor alvor på den seneste udvikling i bl.a. Værebrosområdet og i Tingbjerg.

Og jeg vil heller ikke skjule, at jeg bestemt ikke er glad for det, vi har set i starten af 2011.

Rigspolitiet har vedrørende den seneste udvikling oplyst, at der i perioden fra den 1. januar til den 1. marts 2011 har været 21 skudepisoder på landsplan, som formodes at være relateret til rocker- og bandekonflikten. Det er selvsagt helt uacceptabelt.

Man skal imidlertid være varsom med på baggrund af disse episoder at konkludere, at der er tale om en generel ”optrapning” af bandekonflikten, og at vi står i en situation som den, vi så i 2008. Ligesom man skal være varsom med at konkludere, at banderne i stigende grad er i gang med opbygge nye alliancer, territorier og rekruttere nye medlemmer.

På nuværende tidspunkt tyder meget således på, at der hovedsageligt er tale om lokale, isolerede konflikter uden større indbyrdes sammenhæng.

Dette betyder ikke, at disse episoder ikke skal tages alvorligt. Det skal de bestemte.

3. Jeg har derfor også med tilfredshed noteret mig, at politiet på baggrund af de pågældende episoder har taget en række konkrete initiativer.

Den 2. februar i år iværksatte politiet således en større politioperation rettet mod mere end 30 adresser i Storkøbenhavn, hvor der befandt sig personer med tilknytning til bandemiljøet.

Operationen medførte, at 36 personer blev anholdt. De 7 af personerne blev varetægtsfængslet, og i alt 11 skydevåben blev beslaglagt.

I tillæg hertil har politiet som led i den proaktive indsats oprettet visitationszoner i Gladsaxe, Herlev og Ballerup Kommuner. Visitationszonerne er foreløbig forlænget til midten af marts 2011.

Resultatet af denne indsats er indtil videre, at der er beslaglagt 3 pistoler, og 3 personer er blevet varetægtsfængslet.

Endelig har Task Force Øst og de involverede lokale politikredse indgået et tættere samarbejde for derigennem at kunne intensivere indsatsen i området.

4. Der er ingen tvivl om, at det er vigtigt, at politiet reagerer hurtigt og effektivt, når der opstår konflikter, som dem vi har med at gøre her. Det er vigtigt for at undgå eskalering af konflikterne og ikke mindst for at undgå utryghed i lokalområderne.

Jeg er derfor også meget tilfreds med, at politiet har reageret så hurtigt og effektivt, som det er tilfældet. Og der skal ikke herske tvivl om, at politiet fortsat følger udviklingen og reagerer, så snart der opstår behov herfor.

[Resultaterne på bandeområdet]

5. Selv om bl.a. de seneste tal for antallet af bandemedlemmer viser, at der fortsat er behov for at fastholde en intensiv indsats på bandeområdet og et vågent øje på udviklingen, er der også grund til at glæde sig over de resultater, som er opnået.

Tallene viser nemlig, at indsatsen på området virker.

Der har fra 2009 til 2010 været næsten en fordobling i antallet af fældende afgørelser i relation til bande- og rockerkriminalitet (fra 1.661 til ca. 3.000).

Samtidig er det samlede antal års fængsel idømt personer med tilknytning til bande- og rockermiljøet steget fra 306 år i 2009 til 544 år i 2010.

Herudover sidder næsten en femtedel af de registrerede bande- og rockermedlemmer, på nuværende tidspunkt, enten varetægtsfængslet eller til afsoning.

Det er en succes, og der er ingen tvivl om, at tallene er udtryk for en meget stor indsats i politi og anklagemyndighed, ligesom det for mig klart er et udtryk for, at de mange initiativer, som regeringen har taget på området, er slået igennem.

[Aktuelt konfliktbillede]

6. Inden jeg i den sammenhæng vil komme nærmere ind på regeringens initiativer på området, kan det være hensigtsmæssigt at sige et par ord om det konfliktbillede, som har præget bandekonflikten de seneste år.

Som det er kommet meget klart til udtryk, har der igennem de sidste år været en række modsætningsforhold mellem forskellige grupperinger i bandemiljøet.

Det er Rigspolitiets opfattelse, at der ikke kan gives et entydigt eller simpelt svar på, hvorfor disse konfrontationer og modsætningsforhold opstår.

Den væsentligste del af konflikterne skyldes kampen om kriminelle markeder, herunder navnlig narkotikamarkedet.

Herudover skyldes en del af konflikterne dog også andre forhold, såsom territorial status, uoverensstemmelser af personlig karakter og endelig de forskellige gruppers æresbegreber, selvforståelse og identitet.

På den baggrund kan konfliktbilledet beskrives som komplekst og bestående af flere konflikter og ikke blot én samlet konflikt.

7. Det er aktuelt Rigspolitiets vurdering, at der fortsat er et spændt forhold mellem forskellige grupperinger i Danmark, og at der særligt i Nordjylland, Nordsjælland og Storkøbenhavn vurderes at have været en skærpelse af konfliktbilledet omkring årsskiftet 2010-11.

Da konfliktbilledet som sagt er komplekst, findes der imidlertid ikke nogle hurtige eller lette løsninger på bandekonflikten. Desværre. Det handler om det lange seje træk – den vedvarende intensive indsats.

[Regeringens initiativer]

8. Regeringen har som led i en samlet tilgang til konflikten i de senere år taget en række lovgivningsmæssige og administrative initiativer på området, som bl.a. har til formål at sætte hårdt imod hårdt ved at skærpe straffene og styrke politiindsatsen for derigennem at presse banderne.

Det mest synlige tiltag i den forbindelse har formentlig været den massive intensivering af politiindsatsen, som bl.a. har betydet flere ressourcer til politiet, så presset på banderne og rockerne har kunnet fastholdes og udbygges. Det er bl.a. sket ved oprettelsen af den særlige task-force i efteråret 2009 – Task Force Øst – som led i aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti om finansloven for 2010.

Herudover indebar regeringens såkaldte ”bandepakke” fra foråret 2009 bl.a. en markant skærpelse af straffene for besiddelse af skydevåben samtidig med, at muligheden for at få de sigtede varetægtsfængslet i sådanne sager blev udvidet.

Disse initiativer har ifølge politiet været et effektivt redskab til at få bande- og rockermedlemmer bag tremmer og dermed væk fra gaderne.

Denne del af bandepakken har som tidligere nævnt medført, at der på nuværende tidspunkt sidder godt 300 (17. februar 2011: 313) bande- og rockermedlemmer i kriminalforsorgens fængsler og arresthuse. Det vil sige, at knap en femtedel af samtlige registrerede bande- og rockermedlemmer for øjeblikket er frihedsberøvede.

Jeg vil også gerne fremhæve den styrkede brug af Al Capone-modellen, hvor SKAT i samarbejde med politiet systematisk gennemgår de økonomiske og skattemæssige forhold hos udvalgte personer med tilknytning til bande- og rockermiljøet.

Dette initiativ har resulteret i, at der i 2010 blev gennemført kontrol af i alt 353 personer, hvilket har medført, at der i 97 sager er sket reguleringer af skat, moms og afgifter for 37 mio. kr.

9. Den intensive politiindsats og de skærpede straffe kan imidlertid ikke stå alene.

Der er også brug for forebyggende tiltag både i forhold til de unge, som er inde i en problematisk udvikling hen imod bande- og rockermiljøet, og i forhold til personer, som er havnet i miljøet, men som er kommet på bedre tanker og gerne vil ud.

Regeringen har på den baggrund bl.a. iværksat en række initiativer med det formål at bryde fødekæden til rocker- og bandemiljøet.

Ét af disse initiativer er de lokale banderåd, som er sammensat bredt af lokale aktører. Banderådene har til formål til stadighed at målrette og koordinere den forebyggende indsats på området for derved at dæmme op for rekruttering til bandemiljøet.

Banderådenes primære fokus er de helt unge potentielle bandemedlemmer – den såkaldte ”lillebrorgruppe”.

Regeringen har samtidig i oktober 2009 fremlagt udspillet ”Mere konsekvens, opfølgning og omsorg”, som er en samlet plan for en markant, styrket og forebyggende indsats mod ungdomskriminalitet.

En del af indsatsen går ud på, at de unge skal have reelle alternativer til en kriminel løbebane. Regeringen har således etableret fritidstilbud i udsatte boligområder, ligesom der fortsat er fokus på at fastholde de unge i uddannelse og job.

Regeringen indgik endvidere i 2009 en aftale med Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre om flere unge i uddannelse og job. Aftalen har bl.a. fokus på at hjælpe udsatte unge i uddannelse eller job – og dermed bidrage til at mindske risikoen for, at de pågældende unge kommer ud i kriminalitet.

Regeringen har også iværksat et forskningsprojekt, som skal sætte fokus på rekruttering til banderne med henblik på i endnu højere grad at kunne målrette indsatsen. Jeg forventer, at første del af forskningsrapporten foreligger i løbet af foråret. Den endelige forskningsrapport forventes at foreligge i løbet af 2012.

10. Endelig er regeringen i færd med at lægge sidste hånd på en national model for etablering af såkaldte exit-programmer til bande- og rockermedlemmer, der ønsker og er motiverede for et liv uden for miljøet.

Hensigten med modellen er at give de involverede myndigheder et godt overblik over, hvilke tilbud der kan stilles til rådighed for bande- og rockermedlemmer på vej ud af miljøet – og sikre at myndighederne ”taler sammen” og koordinerer og tilpasser disse tilbud i forhold til den enkelte, som ønsker at træde ud af miljøet.

I den forbindelse ses der bl.a. på mulighederne for at støtte med beskæftigelse, uddannelse og misbrugsbehandling.

Jeg forventer, at modellen ligger klar i løbet af marts måned.

[Afslutning]

11. Som jeg nævnte tidligere, er der sådan set på god grund til at være positiv.

Der er gjort og bliver fortsat gjort en kæmpe indsats, som betyder, at rockere og bander konstant jages og bringes i defensiven.

Det betyder ikke, at vi er i mål.

Vi skal fortsat fastholde den indsatsen på bandeområdet, som både indeholder en "hård del" og en forebyggende del.

Der findes imidlertid ingen lette løsninger. Det handler som sagt om "det lange seje træk".

Og jeg kan forsikre om, at politiet og anklagemyndigheden også fremover hver dag vil gøre et stort arbejde på området, og at man er fuldt ud opmærksomme på de udviklingstendenser, der er på området, så man hurtigt og effektivt kan justere og målrette indsatsen.

TAK.